

TOXUMA MAYESI POZĞUNLUQLARI.

Toxuma mayesi pozğunluqları toxumalarda qan dövranının və limfa dövranın vəziyyətindən, o cümləsən də qanın və limfanın özünün vəziyyətlərindən, mikrosirkulyator səviyyədə qan damarları ilə toxuma arasındakı mübadilə prosesinin səviyyəsindən, qanın hidrostatik təzyiqindən, qan plazmasının kolloid-osmotik təzyiqindən, kapilyarların keçiricilik xüsusiyyətlərindən və s. asılı olaraq meydana çıxır. Toxuma mayesi pozğunluqların inkişafında orqanizmdə bu prosesi tənzimləyən aldosteronun və hipofizin antidiuretik hormonunun da böyük rolu vardır. Qanda aldosteronun miqdarının yüksəlməsi (aldosteronemiya) toxumalarda natrium ionlarının, bu isə öz növbəsində suyun ləngiməsinə səbəb olur.

Toxuma mayesi pozğunluqları ilk növbədə bu *mayenin miqdarının artması və ya azalması* şəklində özünü göstərir.

Toxuma mayesinin miqdarının artmasına **ödem** deyilir. Bu zaman toxumalarda və bədən boşluqlarında ödem mayesi və transsudat toplanır. **Transsudat** – tərkibində zülali maddələrin miqdarı 2%-ə qədər olan patoloji maye olub, qanın plazmasının bəzi bədən boşluqlarına süzülməsi nəticəsində əmələ gəlir.

Bəzi ayrı-ayrı üzv və toxumalara, eləcə də bədən boşluqlarına ödem mayesinin toplanması prosesi özünəməxsus tibbi terminlərlə adlandırılır. Məsələn, ödem mayesinin dərialtı toxumalarda toplanmasına – anasarka, plevraya toplanmasına – hidrotoraks, ürək kisəsinə toplanmasına – hidroperikard, qarın boşluğuna toplanmasına – assit (yunanca : ascos – “kisə”), xayalığa toplanmasına – hidroselye deyilir.

Etio-patogenetik xüsusiyyətlərindən aslı olaraq ödemlərin aşağıdakı növləri ayırd edilir.